

Dosarul nr. 3ra-1/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: T.Andronic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

ÎNCHEIERE

7 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova

examinând cererea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea în contestare depusă de Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în proces de insolvență împotriva Direcției generale administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă :

La data de 9 decembrie 2016, Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în proces de insolvență (în prezent SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment) a depus acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Strășeni (Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat), solicitând anularea deciziei nr. 82/86-3-135 din 8 septembrie 2016 a Direcției generale administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, în partea pct. 1.1, prin care s-a dispus încasarea din contul său în buget a sumei în mărime de 751 855,62 de lei cu titlu de impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2013, în partea pct. 1.2, prin care s-a dispus încasarea din contul său în buget a sumei în mărime de 75 483,48 de lei cu titlu de impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2014, în partea pct. 2.1, prin care s-a dispus calcularea și încasarea din contul său în buget a majorării de întârziere (penalitate) în mărime de 282 183,66 de lei pentru neachitarea în termen a taxei pe valoare adăugată diminuată, precum și în partea pct. 3.1, prin care i-au fost aplicate amenzi pentru încălcarea legislației fiscale în mărime de 248 201,73 de lei – 30% pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea operațională în anul 2013 – 2014.

Prin hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, acțiunea în contestare depusă de SA „Avicola-Bucovăț” în proces de insolabilitate a fost admisă integral.

La data de 4 iulie 2017, în termen, Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central solicitând casarea integrală a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni în partea anulării pct. 1.2 din decizia nr. 82/86-3-135 din 8 septembrie 2016 a Direcției generale administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat privind încasarea din contul SA „Avicola Bucovăț” la buget a sumei în mărime de 75 483,48 de lei cu titlu de impozit pe venit din activitatea operațională în anul 2014 și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre, de respingere a acțiunii, în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat, a fost casată integral decizia din 6 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

După remiterea cauzei la rejudecare, prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat împotriva hotărârii din 29 iunie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

Invocând ilegalitatea deciziei enunțate, la data de 16 decembrie 2019 Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat a contestat-o cu recurs nemotivat, care ulterior la data de 20 ianuarie 2020 a fost completat cu motivarea acestuia, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Prin referința depusă la data de 25 februarie 2020, SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment a solicitat respingerea recursului depus de Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat cu menținerea actului judecătoresc recurat.

Prin încheierea din 3 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Ținând cont de complexitatea cauzei și de problemele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat prin prisma art. 247 Cod administrativ că în speță există circumstanțe ce ar dicta necesitatea audierii participanților la proces, motiv pentru care după mai multe amânări din motive ce nu depind de voința instanței de judecată și a participanților la proces, examinarea recursului a fost fixată în ședință publică pentru data de 15 aprilie 2021, ora. 09.00.

Astfel, în cadrul ședinței instanței de recurs cu participarea părților din 15 aprilie 2021, reprezentantul recurentului Direcția generală administrare fiscală Centru a Serviciului Fiscal de Stat – Radu David a susținut recursul înaintat și a solicitat admiterea acestuia în sensul declarat, reiterând motivele de drept și de fapt indicate în motivarea recursului anexat la dosar.

Reprezentantul intimatului SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment – avocatul Vitalie Ciofu, în cadrul ședinței instanței de recurs a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră legală și întemeiată, indicând că motivele expuse în recurs sunt declarative și fără suport probator.

Lichidatorul SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment – Tair Manalati în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre data, ora și locul examinării ședințelor de judecată anterioare din 17 decembrie 2020, 21 ianuarie 2021, 18 februarie 2021, 11 martie 2021 și 1 aprilie 2021, ceea ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar (vol.III,f.d.30,41,48,59,69).

După ce părțile s-au expus în ședința de judecată asupra problemelor invocate în cererea de recurs, examinarea recursului a fost fixată pentru data de 7 iulie 2021.

La data de 6 iulie 2021, ora 22.14, reprezentantul intimatului SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment – avocatul Vitalie Ciofu a depus prin intermediul poștei electronice și la 7 iulie 2021, ora 8.30 în original, cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul fiscal după cum urmează:

- sintagma „ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni)” din art. 20 lit. d³) din Codul fiscal, și
- sintagma „veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate” din art. 20 lit. z⁶) din Codul fiscal.

Studiind cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea urmează a fi admisă, cu remiterea acesteia Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate

Conform § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În § 83 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la § 82.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, precum și în hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 a Curții Constituționale.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate și anume unele sintagme din art. 20 lit. d³) și lit. z⁶) din Codul fiscal, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția fiind ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor contestate, depusă de către SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu, constituie o prerogativă a acesteia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din aceste considerente, pentru respectarea dreptului la apărare a părții implicate în litigiu și întru evitarea admiterii unei încălcări a dispozițiilor statuate la art. 6 § 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite în sensul sus-enunțat cererea depusă de către SA „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul fiscal.

Conform art. 195 și art. 230 din Codul administrativ și în conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor sintagme din art. 20 lit. d³) și lit. z⁶) din Codul fiscal.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de către Societatea pe Acțiuni „Avicola-Bucovăț” în procedură de faliment, reprezentată de avocatul Vitalie Ciofu, în vederea examinării constituționalității a unor prevederi din Codul fiscal și anume:

- sintagma „ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inațiuni)” din art. 20 lit. d³) din Codul fiscal, și
- sintagma „veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate” din art. 20 lit. z⁶) din Codul fiscal.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova